

יידישע

פעסטער צייטונג

דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג...

דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג... דער ערשטער טאג...

№. 112, פֿעסטער טאג, דער 18. סעפטעמבער 1882.

קיינ ענישטישער קריגע מערה:

זייט מיטמיטאך איזט אין דעם ענישטישען קריגע איינע גראסע פֿערענדערונג פֿאָרענאָמינגען. דאָס ענגלענדישע האָבען דורך איינע איינזען גראַ- סע זענען דעם נאָענע קריגע אין ענדע געמאכט. ביא טעל-על-קעביר, וועלכעס צווישען איסטאליא אונד קארא לינעט, שאַנדען 20,000 ענישטישע סאלדאטען מיט 70 קאנאנען. דויער צעמלדן גראַ- סע קאנאנען ענטפֿענדישע ענגלאנד נור 13,000 מאַן מיט 60 קאנאנען ענטפֿענדישעלען. ענגלאנד מוסטע זיך צו דויערע זינער קריגעריי קריגענס מאכט נאָך אין שטיק קריגענס ליסט מיט פֿעלער געשיקליכ- קייט הונדענער. ווערענע דער נאכט ליגע דער ענגלישע קאמאנדאנט זיינע ארמעע גענען טעל- על-קעביר פֿאָרריקען - אונד פֿיהר מאַנענעס, אלס דאָס ענישטישע און נאָך קיינע אנדערע געמאכט וואָרען פֿאָרען דו דויערע פֿאָרענאָמינגען דען ענג- לענדערן איבערדומפֿעלט. דויער איבערראשטען גענישטישע געריכטען אין שרעקען אונד פֿערוויררונג - אונד אין צוויי שמונדען וואר דאָ שלאכט צו גענישטישע דער ענגלענדישע ענישטישען 2000 ענישטישע סאלדאטען בליבען אייז דעם שלאכט-פֿעלדע טאדט. ווערענע דאָ ענגלענדישע איינע פֿערילוס פֿאָן נור קייט 200 מאַן צו פֿערישטיגען האָבען. דאָ מייסטען ענישטישען סאלדאטען פֿליכטענע אונד וואָרען אַהרע געווענדישע הוינען 60 ענישטישע קאנאנען קאסען אין דאָ הענדע דער ענגלענדישע אונד טעל-על-קעביר וואָרען אַהרע דען ענגלענדישן בעזעטיגט. פֿאָן דאָ וואָר עס זיך דען ענגלענדישן אין לויטענס, נאָך ענאָמע אונד נאָך קארא צו מאַרשירען, דאָ איינע ענישטישע ארמעע ניכט מערה עקספֿירען.

לונגס-לאסט פֿאָן זיך אַבווערצען וואָללען. אונד זיך וואָר עס יעצט עיסט רעכט הייסען: צאהלען! צאהלען! צאהלען! - אונד העררען רעוואָלוציאַנע- רען ענישטישע צאהלעט דען איראָפּאָרען, וואָס אונד פֿאָן לענגסט שילדיג וויד: צאהלעט דען איראָפּאָ- רען דען גראַסען שאַרענ-ערוואַפֿן פֿיר דאָ יעצט- גען פֿלנדערונגען; צאהלעט דען ענגלענדישען איינע איינעווער גראַסע קריגענס-ענטפֿענדיגען; - עניש- טען וואָר אַלואַ יעצט עיסט רעכט אונטער דער גראַסען צאהלענס-לאסט צוזאָמענברעכען.

דער אַנטי-סעמיטישע קאַנגרעס:

דער אַנטי-סעמיטישע קאַנגרעס אין דרעזדען האָט וואָהל אנפֿאנגט אונטער דען ווערען אונד דע- רען פֿרינדען פֿעל ערענדיגס הערפֿאַנענדישען - יעצט אַבער, ווען מאַן אַיף אַלל דויער פֿאַרנענ- גע אין דרעזדען צוזוקובליבט, קאָנן מאַן דאָרבער מערה לאַבען, אלס זיך הערבער ערנערן. פֿאָן דער וויכטיקייט דויערס קאַנגרעסעס קאָנן מאַן זיך פֿאַן געווענדיג איינע בענערישע מאַכען, ווען מאַן ווערט דאָס דאָ אַנטי-סעמיטישע - געשטאַלדען וואָל ער אונס ווערען! - דער הויפט-אַנטי-סעמיטישע וואָר דער האָט אַנטי-סעמיטישע זיינע אלטע געשיכטע פֿאָן זיינע אייגענשיפט: ער פֿאַרדאָ דאָ עכענפֿאַללס פֿיר דאָ בעפֿרייאַונג דער בייזשען פֿאָן דער הער- שאַפֿט דער ווען.

דויער ניכט פֿערגעסען, דאָס וואָר בייזשען זינד אונד מענשענ-דיכע פֿרענדען, וועסמאלב וואָר אַיף אַבער דאָ ווענע-אַנגעלענדישע פֿאַס שאַנד- פֿונקט דער מענשליכקייט בעשולדעטען מוסטען. וואָר בייזשען קלאַנען, דאָס וואָר ווערן דורך אַהרע מאכט דער איינזיקסטער דורך אַהרע, אַללאַינע אונס בעהעררשען. - זיין גענען דויער אַרואַ- עלטישע אַללאַינע מוסטען וואָר איינע בייזשע- ליכע אַללאַינע גרינדען; וואָר דורפֿען ניכט פֿער- געסען, דאָס איינערע אַנטי-סעמיטישע פֿאַר- נאָך איינע שוואַכע אַיזט אונד ווען מאַן אין דויער- לאַנד איינע פֿאַללעס אַבשטיממען פֿאַרנעמען וואָללעט; אָב דאָ ענישטישען (ווערען) אַדער דאָ אַנטי-סעמיטישען (ווערען-פֿרינדען) אייגענשיכטען ווערען וואָללעט, דאָ ווערען דאָ מערהרע פֿיר דאָ איסטרייאַונג דער אַנטי-סעמיטישע אַהרע שטימ- מען אַבערען! אַביגעניס לענט מאַן דער ווישען מאכט איינע נאָך צו אַהרע בעדייטיגען ביאָ. ווען מאַן גלייבט, דאָס דאָ בייזשען אַהרע ניכט אַ- דעס אלס דורך דאָ ווענע-אַיסטרייאַונג בייזשע- מען קאַנגען.

אין אַן דויערס קאַנגרעסע אַנטי-סעמיטישע פֿרענדישע דער מיטפֿאַנדע אַנטי: דאָ ווערען קאַנגען יעצט ווערען נאָר גענישטישע צעהן אונד דאָס איינע שטאַט בילדען. אַד בעאַנטראַ- גע, מאַן פֿאַנגע 12 דער פֿעלערשטיגען ווערען הויכע צום קאַנגרעסע בעזענען. דאָס וואָר דאָ אַבער אַלע גענען דאָ ווערען פֿאַרנעמען פֿאַרווערפֿט אַה- רע אַנטי-סעמיטישע ענישטישען ביים גענישטישע מיט מאַן יא אַיך דען אַנטי-סעמיטישע אַהרענישען.

ליגענדישע אַנטישע פֿאַר דעם פֿאַרשטע אַיזט בערלין: דאָ האַלטע עס פֿיר דעם בעסטע ווען דאָ ווערען איינען אייגענען שטאַט גרינדען! הויכע ווערען אין גענישטישע רעזולטען: ווערען אַיך דאָס בעסטע דאָ הענטשע וואָר אַלע ווערען בייזשען, אונד אַיף אַיזט אַנטי-סעמיטישע וואָר אַיבערפֿאַללען אונד אַיף אַיזט פֿעריכטישען.

שליכטער וואָרען, וואָר וואָר בעדייטע מיט- געטוילט בעשלאָסען, דען אַנטראַן אַיזט איינע אַנטי-סעמיטישע אונד אַהרע אַיזט אַלע רעזולטען איינע אַיפֿפֿאַרדערנע ווערען גענישטישע בעקעמפֿ- פֿונג דער ווערען צו רויכען!

אין דער אינאָרשען געווענענע צייטיג געטועט פֿעראַפֿעטליכט שטייענדישע אַנטי-סעמיטישע- רעקע אַיזט פֿעל גענען ווערען אַנטי-סעמיטישע- קאַנגרעס. אַבער דען ער זיך רעכט לויטען מאכט. דאָס מאַרענע-בלאטט דער, ווערען פֿריינע פֿרעסע פֿאַס 14 טען ענטפֿענדישע ווערען אַבער דויערס קאַנגרעסע איינע נאָכען גענישטישע אַיזט פֿעל דער הייסע עס: עס שטעקט אַנטי-סעמיטישע אַיזט פֿעל דער עיסט הונטער אַלל דויערע נאָר-דענע-קאַפֿאַ- דער; עס איזט ווערען, דאָס אַיזט אייגענשיכטען ווערען אַהרע הויכע אונד דעם גענישטישען דויער- לאַנד, 300 מעננער וועלכע דאָן שולדיגדיגע נע- נאכטען זיך צוזאָמענפֿרינדען, דען פֿאַרשטישע דער צייט אַיזט אַבער אַכט מאַסען אונד זיך נאָך אין דער צייט דעם פֿינסטערען מאַסעל-אַנטי-סעמיטישע- רעקע; נאָך דען גענישטישען לעררען דעם מאַרענען שטאַטעס האָט מאַן עס ביאָ יעצט אייגענשיכטען גענישטישע נור ווענע טען אונד ליגענדישע בע- שטיאָנע צו טוהן ניכט אַבער מיט מענשענ-לאַס- מען אונד מענשענ-נאכטען; הויכע דאָרף דאָ נע- בייזשען דאָ אַבשטיממען, דאָ נאָר-אַיזטע אַיזט דאָ קאַנפֿעסאָן ניכט בעריקובליכע ווערען!

קאָרא, דאָ הייסטשטאַט פֿאָן ענישטישען, דער הייסטישע אונד דאָ רעזולטען פֿאָן אַרבי פֿאַשט אונד ווערען געווענען קאָן זיך אַהרע איינען איינע- גען שום אין דאָ געוואַלט דער ענגלענדישע, אונד ווערען וואָר דורך איינען צייכער וואָר יעדער ווי- דערשטאַנד דער ענישטישע געווענען, אַרבי פֿאַשט מיט ווערען מיטשטען וואָרען געפֿאַנגען 10,000 ענישטישע סאלדאטען שטעקען אַהרע וואָסען. אַלל גענישטישע זיך אַיך דאָ ענישטישען פֿעסטיג- גען דאָרף אונד אַבויקע - אונד דער ענגלישע קאמאנדאנט אין ענישטישען קאַנגען אין זיינע רע- זולטען נאָר לאַראַן פֿעלערשאַפֿען: אַיך זיך מיט ענישטישען פֿערישען, מאַן בייזשען מיט מערה קיינע סאלדאטען נאכשטיקען!

דאָס קאַמיטע אין דער זאכע איזט, דאָס איזט- דעסען נאָך אַסערע צווישען ענגלאנד אונד דער טירקיאַ דאָ פֿערהאַנדלונגען ווערען גענישטישען פֿאַרנעמען אין ענישטישען פֿאַרשטישען, דער מילי- טערישע פֿערישען צווישען ווערען בייזשען ענישטישע אונד נאָך אַסערע ניכט אין ווערען גענישטישע- גענישטישען - אַיך האָבע דאָ אונד דאָן זאכע דער טירקיאַ: אַיך האָבע דאָ ענישטישען פֿערהאַנדלונגען אַיזט פֿערהאַנדלונגען קונדמאַנע דען אַרבי פֿאַשט אונד זיינע אַהרע אַלס רע- בעלען ערקלערטען, וועסמאלב דען אַיך אַללע ענישטישען פֿאָן אַרבי פֿאַשט אַבנעפֿאַללען ווערען!

זיך איזט דאָ פֿאַנגען וואָס וואָר יעצט מיט ענישטישען געשענען - וואָרען אונד דען אייגענע- ליד דער קריגע אין ענישטישען איסטרייאַונג, דאָן טר דאָרען, ווייל זיך וואָר ענישטישען פֿאָן דען אַרבי- פֿאַרען דורך דאָן פֿעלען צאהלונגען אייגענשאַפֿען אַיזט אייגענשאַפֿען וואָרען אונד דאָן הויכענדישע צאָר-

איבער אלל מיט דער מערהייט, וואָלנטע אין באַה-
טען דיא דייטשען דיא מערהייט בילדעטען, האבען
עס דיא וועגן מיט דען דייטשען געהאלטען יעמאט
אבער וואַ וועדער דיא טייטשען דיא אבערהאלט
האבען האלטען עס דיא וועגן מיט דען טייטשען,
אויך אין טייטשען וואַ טייטשען דיא טייטשען מיט דען
אויטאָנומישען דיא טייטשען האלטען פֿירטען
מאן אויך דיא וועגן אויף אויטאָנומישען וועגן, גע-
גען דיא וועגן מיט אַלואַ דאָך עטוואס אינטערנאַט-
מען ווערען, ניכט עטוואס אין ראַהע, וואַדערן אין
ווערדער וועגן, אויך ווילל דיא וועגן דיא לייכטע-
רעכטונג ניכט געטען, אבער אויך וועגן דיא דיא
כייטען מיט איהען לייכטע רעכטונג וועגן אויך
פֿאַן איהען ניכט געהערשען ווערען, — דיא
פֿראַך מערונאָמישן, — היינטיק ערהאַב זיך דער
יידישע געשיכטע דר' ציקער אויך זאגט: „דיא
ווילל היער קיינע לאנגען רעדען פֿיר אויך געגען
דיא וועגן הערפֿארען, ווילל דיא קיינען אַנאָם
געבן, וואַ וועגן אַנלעגענדיקייט וועדער הערפֿאַר-
ציערען, אויך וועגן דאָדער זעלבע דיא טעגל-
לע אַנאָמע דעם מערונאָמישען אַנאָמע,
דאָמיט דיא ווייטען מאַדירען נאכמאל הער-
דרט ווערען, דיא אויך פֿאַן דערן קאָדערקטיש
פֿאַלקאָמען איבערצייגן ביי, דאָן ווערען אויך
שאַן געלענדיקייט פֿירען, היערן מערונאָמישן
אויף וועגן פֿאַלקאָמען געגען דיא וועגן צי אַנאָמי-
טען, וואַ אַ פֿראַך דר' ציקער, דיא וואַללע דיא וועגן,
אַנלעגענדיקייט ניכט וועדער אויף דיא טאָנען,
אָדערניג ברינגען אויך דיא וואַ אויך ניכט אויף דער
טאָנען אָדערניג וואַ דורפֿען מאַן איבער וועגל-
כע ניכט וועדערטען, — דיא וואַללע אבער דער
יידישע געשיכטע דר' נאָדמאַן ניכט בעדיקט-
טען; ער ערהאַב זיך אויך זאָגט: „געטעטען
דיא אויך וועגן מיט גענאָמיטען פֿערהאַרען איינ-
ציעלען געגען דיא אויך איבערציעלען מער
היינטיקליכערטע בעשולדיגען, „(היער היער
דער פֿערהערטע: „דיא טייטשען זעהן היערניג
ניכט צי שפֿירען, אויך דיא אַנלעגענדיקייט ניכט
אויף דער טאָנען אָדערניג אויך, — אבער היער
נאָדמאַן זאָגט ווייטער: „אויך פֿראַטעטירען
געשיכטען געגען דיא מערונאָמיטען, דיא נאָד-
מען געטעלען און מאַדירען ביי-לע-געבדיקייט-
שטאָטען איינע וואַלע פֿאַרשיפֿען געגען דיא
וועגן ניכט: „וואַלע זיך נאָד ניכט פֿאַרהאַרען,
אויך דעמאָל ערקלערען אויך, „— היער היער
דער פֿערהערטע: „היער געשיכטען אויך ענט-
ציעהע איהען דיא וואַרס: „היער נאָדמאַן
דורפֿען ניכט ווייטער שפֿירען — אויך שליעסליך
נאָם דער לאַנטאָן דען אַנטראָן דעם יידישען
דעפֿערטען דר' ציקער און: „(וואַ דיא צייטונגען

נאכטערליך מעלדען, האט מערונאָמישן אין זינער
רעדע אויך געזאָגט דיא וועדער ראַכניגס האבען
אויף דיא אַנאָמיטען איינער נאָלצישען ערניכטע-
בעהאַרדען געאָמיטען, דיא דיא יידישע רעלי-
גיאָן אין געוויסען פֿעללען דען מאָד ערליכען;
— אין פֿאַלע דעסען ווערען זיך דער לעמ-
בערען געמינדע-פֿערהאַרען אויך דער אַרטיגע
ראַכניגס טעלעגראַפֿיש אין דיא וועדער ראַכניגס
נאָם אויס אויפֿקלערונג, וואַדער דיא וועדער ראַכ-
ניגס פֿאַלענדיגען צייק טעלעגראַפֿישע: „דיא
בעהאַרדען דעם אַנאָמיטען מערונאָמישן אויט
גענעליך ערפֿירען: „דיא וועדער ראַכניגס
ווערן אויך אין איינער צייט, און דען נאָלצישען
לאַנטאָם-פֿערהערטען ערקלערען דיא מערונאָ-
מישן איינע אַנאָמיטען פֿערהאַרען (א) (א)
* (א) אַנאָמיטען אין טרײַעס (ט)
אונטער קאָנע אויט געטען אין טרײַעס צום בע-
זיכע דער לאַנדען אויטשעלען איינעראַפֿען
אַנאָמיטען דיא מיט נאָמאַטען פֿערהאַרען פֿאַר
פֿאַלקע עפֿאַנאָמען אבער דיעזע פֿיזיע וואַדער
דאָדער געטריכט, דיא דיא פֿאַלע צייטען רע-
וואַלצירען אויטאָנומישען פֿערהאַרען טעגל-
מיט זיך צייט אַכטען טעגל, און מיט דעמאָל-
כען וועדער אין טרײַעס איינען מאַדירען געגען
יעמאָר — אָדער געגען פֿעלע צי מאַכען, דיא
אויפֿגעבן דיא היער זיך געטעטען אויט איינע
טייער אַללעמייען.
* (א) אַנאָמיטען ביי ערניג רעוואָלוציאָן
צו אַן און קאַפֿאַלנא (ביא מישקאַין) וואַ
דיעזער טאָנען איינע שפֿירען ביי ערניג-וועלצירען
וועגן איינע שפֿירען ערקלערען אויטאָנומישען
וואַבייא דייא מענטשען געמאַרעטע אויך מעהרע
פֿערהאַרען וואַדער, אַלס געמליך דער שפֿירע-
עקעקאָרען אויך דעם געמאַרעטען שאַ-טענט-
פֿעטער נאָד קאַפֿאַלנא קאם אויך דיא צייטען שפֿיר-
פֿיער אַלס שפֿירען-עקעקאָרען וועלדערן וואַלל-
טען דיא שפֿעללען זיך אויס צייטען ביי ערניג מיט
פֿאַקאָט געטעלען אויך וואַללען איהן זאָפֿאַרט
טאָדעטלען, פֿיר דיעזען וועלען פֿאַר אַכטען זיך
דער שפֿירען-עקעקאָרען נאָד דאָדער רעטען, דיא
ער מיט זינען געטעלען אויך דיא ביי ערניג-טעם-
טען אַנאָמיטען, דיא צייטען היינט-טעגליכער אויך
טאָדעטען, דאָדער געטעלען געמאַרעטע ביי ערניג
דעם דאָפֿעס ערניג טעם אין איינע געטעלען
וואַס, פֿערהאַרען דען שפֿירען-עקעקאָרען,
אויך אויך און טייטשען שפֿירען צי ערניגטען אין זי-
נער אויסערטען נאָם פֿערהאַרען זיך דער עקע-
קאָרען אין איינע פֿעטע געטען שפֿירען-טעגל
אויך געטען זיך היער זאָ לאַנגע פֿערהאַרען צי
קאָנען ביי הלפֿע הערניגטען ווערן, דיא ביי-

ערן אומלאַנגעטען דען שפֿירען-טעגל, וואַ איינע
פֿעטען טאכטען מעהרע פֿערהערטען דען טעגל
צי ערשטערטען אבער דעם עקעקאָרען פֿיערען
פֿאַרשפֿירען אויך דעם שפֿירען געגען דיא בע-
לאַנגערע, ענדליך האַלטען דיא ביי ערניג-טען-
פֿיערען הערניג, אויס דען טעגל אַמטען דיא
עקעקאָרען אין דיא לופֿט צו שפֿירען, וואַבייא
זא אויך דיא וועגן דיא שפֿירען אַנאָמיטען, אַלס דיא
פֿיערען דעם עקעקאָרען דען פֿיר ערשטע-
טעגל, ריער וועדער היינטען דיא וועגן ווערען:
אויך האבען איינע 80 פֿערהערטען טייטשען אויך דעוואַ
קיינער צי ערניגטען: „שפֿירען טייטשען אויך דערענט-
וויללען דיא לעבען: „דיא ביי ערניג טעגל-
ניג, וואַ היינט ווער וואַללען זיך בייא בעהאַרען
לייכע טייטשען: „דער עקעקאָרען פֿערהערטען
נון מיט לייכטען שפֿירען זיך לעבען געטען
אויך ערשאַס זיך וועלכטען אויס זיך אויף דיעזע וועגן
פֿאַן איינע נאָד געמליכערען טאָדער זיך דיא
מאָדערן וועגן דער ביי ערניג צי בעהאַרען, —
ערשט שפֿירען אַכטען קאם דיא טייטשען נאָד
קאַפֿאַלנא דיא לעבען זיך אבער דיא ביי ערניג שלא-
פֿען, אַלס וועגן דיא ניכט געטען וועדער, עס
וואַדערן נאָדמאַרען מעהרע פֿערהאַרען איינ-
טען דען ביי ערניג פֿאַרניגטען.
* (א) אַנאָמיטען פֿיר ערניג פֿיר ערניג פֿיר ערניג
מאָד און פֿאַר אַנאָמיטען, וואַ אויס פֿאַ-
לאַקע געשיכטען ווערן, טייטשען דיא טייטשען
פֿאַן איינע אַנאָמיטען פֿערהערטען דעם שאַ-
דאָמיטען מיט דער בייא איינע טעגל, ערניג-
דאָם וואַ נאָד האַרען זיך וועלען געגען דיא
וועגן, ווילל ער אין פֿאַלע איינע אַנאָמיטען דעם
דאָלף קאָרן צי איינע געטען-טעגל פֿע-
אָרטיקט וואַדער.
* (א) אַנאָמיטען יידישע רעוואָלוציאָן
קאָנען אין אַלבערס-אויטאָנומישען אַללע ווע-
גען געטעלען אויך דאָן צי ווערען, דיא אַלל
אין פֿעטען וועדער אין יידישען קאָנען ציאָם-
געטעלען, דיא איינע פֿערהערטען געטען-
וועגן: „אַללע געגען דיא וועגן געטעלען באַ-
וויללען און דיא צייטען צייק צו וועגן אויך צי בע-
וויללען, דיא אַנאָמיטען וועגן זיך אין אַללע
אויך פֿאַלקאָמען געטעלען ערניגטען וועגן דעם
פֿאַרשפֿירען נאָד דעם היינטיקען צייטען צי רע-
פֿאַרטיקט, אַלס עס טייטשען ווילל דער פֿערהערטען-
טייער איינע צי אַלבערס-אויטאָנומישען דען אַנאָ-
מיטען-קאָנען איינע אַנאָמיטען-טעגל-
קאָנען איינע וועדער, דער דאָסאַר-וועגל-
לייכט איינע קאָפֿעלען פֿערהערטען פֿערהערטען,

ניטער טאָן, אויך טייטשען איהר אַללען, אַללעס און אויך
וואַ אין איינע זעקסן קלעטען אויס דער וואַ מיט נון
פֿערהערטען: „אויך ווילל וואַלד פֿאַר פֿאַן היער: „אויך וועגן
פֿערהערטען פֿערהערטען געטעלען, אויך זאָגט אויך אַלס
ערליכער טאָן, וואַ קאָנען דיא וועגן אויך אַללען וואַס
דאָן אויס, האבען וועגן אויך זאָגט נאָד עטוואס העכטען
אויך עס איהען פֿיר איהער ערליכען פֿערהערטען אַנאָ-
מיטען, און וועדער אויך עס טאָן: „ניך דעם פֿערהערטען
וואַ מיט דיא פֿאַן דיעזער אַנלעגענדיקייט ניכט אין דיא
צייטונגען קאָנען.
ניכט! (זאָגט דער אַרוואַקאָס) אויך מיין ערניג-
וואַרס! איהר פֿערהערטען געגען דיא דאָסע אויך איהר
געטעלען אין דיעזער נאָמען אַנלעגענדיקייט ווירד אַלס
טייערע טייטשען געהאַרט ווערען.
„ניכט (זאָגט נביראל פֿירדן) וואַלל אויך דיא אַב-
כען ערליכען טעגלען האַטען ער אַלס נאָד נאָר יענע
זעקסן — לאַססען אַלס טייטשען אויך פֿירען האַטען
(זאָגט מאַקסוועלל) ניכט וואַ לייכט עטוואס שפֿירען-
פֿאַר זיך צו געגען, וואַ שפֿירען געגען וואַ פֿאַר-
פֿערהערטען ווערען קאָנען, דעם צוועק דיעזער דאָסע גע-
גען עס פֿאַלשטען, דיא וואַ וועגן אַלס פֿערהערטען.
— דיא פֿערהערטען מיט דאָך?
„לייכטער וואַ געטען זאָגט נביראל
דער אַרוואַקאָס ערהאַב זיך, אויס פֿאַרשפֿירען, בייא
דער פֿירען וועדער ער זיך נאָד אויך אַנאָמיטען צו

געטעלען מיין בודער: „ענדלעך דיא האַטען מיך
שאַן לאַנגע קיינע געטעלען ענדלעך. — אַלואַ: עס
וואַ איינע אַללען אויך קאָנען — אָדער: עס וואַ איינע
אין פֿערהערטען.
„ניג, וואַ אַנאָמיטען עס לעבען איינע און דער פֿיערען
אין ערליכער טאָן מיט וועגן קליינען שפֿירען, דיא ער
זעהן געגען האַטען זאָ לעבען אַלס, אבער צו פֿירען
(היער וועלען נביראל לויט אויף) — איינע טאָנען קאם
איינע פֿאַרשפֿירען היינטיקען אַנאָמיטען...
דאָמיט טייטשען וואַ דיא מלכ...
„וואַ דיעזע פֿאַרשפֿירען טייטשען שפֿירען אין דיא קליינע
הייער — אויך דיא זאָגט דער טאָן צו וועגן שפֿירען:
וואַ טייטשען דיעזען שפֿירען-טעגל פֿערהערטען.
„אויך דיא שפֿירען דיא קליינען שפֿירען וואַ אויף
וואַ אויך, אויטאָנומישען איהערן בודער אויך זאָגט: „וואַס
דיא געטעלען, בודער וועדער פֿערהערטען אויך מיין ווילל
אויס מיין וויללען וויר פֿירען דיא אַנאָמיטען, אַלס
דער נאָמען דער אַנאָמיטען דער הונגען-שולדען געהאַל-
פֿען, דער וויר אויס אויך, ווייטער העלפֿען: „אַלואַ וואַ
וואַדערן וויר וועדער?
„פֿאַרניג אַכטען, וועגן אַנאָמיטען ווערן...
נייטעס קאַפֿיעל,
אם נעכטען טייטשען וואַ נביראל אין וועגן איבער-
ראַשען, אַלס זיך וואַ אַנאָמיטען איהערן, וועגן אויך ערמל-
כען קליינען הערניגטען, אַלס אָב וואַ איינען בעדן
טאָנען וואַללען.
וואַדערן נעכטען וואַ וואַ אַנאָמיטען פֿאַרשפֿירען נביראל,
(פֿאַרשפֿירען פֿאַרשפֿירען)

